

10—26/7—a/1970.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

MELLÉKLET

A BM I. FŐCSOPORTFŐNÖKÉNEK

7/1970. számú (VII. 27.)

**„G—6. ÉLELMEZÉSI SZAKUTASÍTÁS
MÓDOSÍTÁSA,**

**AZ ÁLLATTARTÁS ÉS KERTGAZDÁLKODÁS
ÚJBÓLI SZABÁLYOZÁSA”**

tárgyában kiadott utasításához

10—26/7—a/1970.

A MINŐSÍTÉS MEGSZÜNT
az 1995. évi LXV. tv. 23. §-ára
figyelemmel

M E L L É K L E T**A BM I. FŐCSOPORTFŐNÖKÉNEK****7/1970. számú (VII. 27.)****„G—6. ÉLELMEZÉSI SZAKUTASÍTÁS
MÓDOSÍTÁSA,****AZ ÁLLATTARTÁS ÉS KERTGAZDÁLKODÁS
ÚJBÓLI SZABÁLYOZÁSA”****tárgyában kiadott utasításához****29. ÁLLATOK TARTÁSA ÉS ELLÁTÁSA****A) Sertéstartás.**

A normaélelmézést folytató egységeknél, alegységeknél és szerveknél az élelmzés feljavítása, valamint az élelmiszerek feldolgozása során keletkezett hulladék, az ételmaradék és a moslák gazdaságos felhasználása érdekében sertést (sertéseket) lehet tartani.

Sertést (sertéseket) tartani csak azoknál az egységeknél, alegységeknél és szerveknél szabad, ahol a sertések elhelyezése közegészségügyi szempontból nem kifogásolható (az elhelyezés a lakóépületektől, konyhabloktól stb. távol esik), és csak abban az esetben, ha az adott helyen a sertéstartást az illetékes tanácsi szervek nem tiltják.

a) Hizlalás céljából beállítható sertések száma.

A normagazdálkodást folytató egységeknél, alegységeknél és szerveknél hizlalás céljából beállítható sertések számát — a

helyi körülmények figyelembevételével — az élelmezési szolgálat javaslata alapján a számadótest parancsnoka határozza meg.

b) A sertés szükséglet kielégítése.

A hizlalás céljából szükséges sertéseket és azok folyamatos utánpótlását — az alegységek részére is — a számadótestek kötelesek biztosítani.

A sertéseket elsősorban saját tenyésztés úján, ahol erre lehetőség nincs, felvásárlás úján az Állatforgalmi Vállalattól, állami gazdaságoktól, vagy termelőszövetkezetektől kell biztosítani.

Gazdaságossági szempontból hizlalás céljára 40—60 kg közötti súlyú sertéseket célszerű beállítani, illetve beszerezni.

Indokolt esetben (pl. problémás húsellátási időszakban, vagy kedvező beszerzési lehetőségek esetén) a szocialista szektorból vágásra kész sertéseket is be lehet szerezni.

Magánszemélyektől sertést vásárolni tilos!

c) A sertésenyésztés előírásai.

A számadótestek a saját és az alegységek sertés szükségleteinek kielégítése céljából anya- és apaállatokat tarthatnak.

A saját tenyésztés céljából beállítható anyaállatok számát — az utánpótlási szükségletektől függően — az apaállatok számát pedig az anyaállatok számához viszonyítva a számadótestek élelmezési szolgálata határozza meg.

Saját tenyésztés céljára törzskönyvezett állományból származó, továbbtenyésztésre alkalmas sertéseket célszerű beszerezni és beállítani. A szükségletet a meglevő állományból is ki lehet alakítani.

Az elhullási károk csökkentése érdekében az alegységek részére 20 kg-nál nagyobb súlyú malacokat célszerű kiadni.

A hizlalásra beállításra kerülő sertésekből a kanokat — a tenyésztési célra kiválasztott kanok kivételével — az elválasztás, vagy a vásárlás után, de legkésőbb 4 hónapos korban (nőstényeket csak indokolt esetben) ivartalanítani kell.

Az ivartalanítást állatorvossal kell elvégeztetni.

Ha a tenyésztésből származó sertések száma a számadótest szükségletét meghaladja, a felesleget a középfokú (testületi) anyagi szervhez jelenteni kell. A középfokú anyagi szerv tartozik azt más számadótestek szükségleteinek kielégítésére — az f) pont szerinti áron — átdiszponálni.

d) Sertések takarmányozása.

Mind a hizlalás, mind a tenyésztés céljából beállított sertések takarmányozásának alapját elsősorban az élelmiszerek feldolgozása során keletkező hulladékok, az ételmaradék és a moslék képezik, a sertéstartás (tenyésztés és hizlalás) eredményesebbé tétele érdekében azonban a takarmány szükséglet pótlására, kiegészítésére sertéstápot és takarmányanyagokat (burgonyát, árpat, kukoricát) is be lehet szerezni és felhasználni.

A takarmányozáshoz szükséges tápok, takarmányokat a számadótestek az állami kereskedelem, az állami gazdaságok, termelőszövetkezetek útján saját hatáskörben tartoznak beszerezni. Ilyen célra takarmányanyagokat nem igényelhetnek, központi biztosítást nem kérhetnek.

Ahol sertéstartásra lehetőség nincs, az élelmiszer feldolgozás során keletkezett hulladékot, az ételmaradékot és moslékot szocialista szektorba tartozó szerveknek térítés ellenében át kell adni. A szervekkel a moslék rendszeres elszállítására és a térítésre vonatkozóan írásbeli megállapodást kell kötni. **Az értékesítésből befolyó összeget az élelmezés feljavítására fel lehet használni.**

Azoknál az egységeknél, szerveknél, ahol a moslék értékesítése az előző bekezdésben foglaltak szerint nem lehetséges, a moslék és hulladék ellenértékeként élő, vagy levágott sertést is át lehet venni. Ebben az esetben az átvételre kerülő sertés, vagy sertéshús mennyiségét az átadás-átvétel körülményeit, ütemezését, valamint a meghiusulás eseteire vonatkozó jogi kötelezettségeket a szerződésben rögzíteni kell.

e) Sertésállomány nyilvántartása.

Hizlalás és saját tenyésztés céljából beállított sertést (sertéseket) a gazdálkodást folytató egység, (szerv, alegység) a 41. sz. minta szerinti „Készletnyilvántartás”-ban, illetve ahol ezt nem

vezetik, a G—2. Ut. szerint vezetett „Készletnyilvántartás az alegységek számára, elnevezésű élelmiszer anyagnyilvántartásban (továbbiakban: élelmiszer anyagnyilvántartás) kell nyilvántartani.

A saját tenyésztésből származó szaporulatot 8 hetes korig nyilvántartásba venni nem kell. **Az anyaállatok ellését követő 24 órán belül bizottságilag, 2 példányban „Alomjegyzőkönyv”-et kell felvenni.**

A jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell

- az ellés időpontját,
- a szaporulat darabszámát,
- a szaporulat nemek szerinti megoszlását,
- az ellés alatt, vagy az azt követő időben valamilyen oknál fogva elhullott malacok darabszámát,
- az elhullás okát és körülményeit,
- az élm. szolg. vezető (ellátó szakasz, vagy alegység pk.) élelmezési raktáros (ellátó tiszthelyettes) és a sertésgondozó aláírását.

Az alomjegyzőkönyv mindkét példányát iktatás után az élelmiszer anyagnyilvántartás mellett kell megőrizni. Az alomjegyzőkönyvet felvevő bizottság a szaporulatban 8 hetes korig bekövetkező esetleges csökkenéseket és azok okát a jegyzőkönyvre utólag — a változás napján — köteles rávezetni.

A 8 hetes korban meglevő tényleges mennyiséget az alomjegyzőkönyv alapján az élelmiszer anyagnyilvántartásba be kell vételezni. A jegyzőkönyv második példányát az okmánynapló tsz. és a bevételezési adatok feltüntetése után az irattárba kell elhelyezni.

A sertésállományt (kivéve a tenyésztésből származó 8 héten aluliakat) a „Készletnyilvántartás”-ban, ill. azoknál az egységeknél (szerveknél), ahol készletnyilvántartást nem vezetnek, a „Hóvégi rovincsolási jegyzőkönyv”-ben darabmennyiségben és az f) pont szerinti értékben az alábbi kategóriáknak megfelelő részletezésben kell kimutatni:

- 30 kg-on aluli,

- 30—60 kg-os,
- 60—100 kg-os,
- 100—150 kg-os és
- 150 kg-on felüli súlyú,
- anyaállat (csak tenyésztést folytató számadótestnél, vagy ellátó szakasznál),
- apaállat (csak tenyésztést folytató számadótestnél, vagy ellátó szakasznál).

A számadótest élelmezési szolgálata a sertésállomány helyzetéről — alegységenkénti részletezéssel — a 40. sz. minta szerinti nyomtatványon 1 példányban „Havi jelentés”-t köteles készíteni.

A havi jelentés „összesen” adatait a normagazdálkodásról készített számadótesti „Összesítő” hátlapján fel kell sorolni, a havi jelentést az „Összesítő” fogalmazvány példányához csatolva kell megőrizni.

f) Sertéstartással és tenyésztéssel kapcsolatos költségek elszámolása.

A sertéstartással és tenyésztéssel kapcsolatos

- sertés beszerzési,
- takarmány beszerzési,
- pároztatási,
- ivartalanítási, oltási, húsvizsgálati és egyéb állatorvosi költségeket (számlákat)

a kv. élelmezési tétele terhére kell elszámolni.

A számlák, valamint a saját tenyésztésből származó sertések terhelési összegét a 28. sz. minta szerinti kimutatásra kell rávezetni.

A saját tenyésztésből származó sertések terhelési összegét (önköltségét) — a tenyészállatokat tartó egység (ellátó szakasz) részére utánpótlás céljából visszamaradó mennyiséget kivéve — az alegységek részére történő kiadás alkalmával kell megállapítani.

Az alegységek részére kiadásra kerülő sertéseket le kell mérlegelni és az élőszúlyt az állatforgalmi vállalatától írásban megkért napiár 50 %-ával be kell szorozni. Ha a tényleges önköltség az így megállapított értéknél több, az alegységet a tényleges önköltséggel, ha kevesebb, az előbbiek szerint kiszámított értékkel kell megterhelni. Számadótestek közötti átdiszponálásnál terhelési összegként a tényleges napi árat kell alapul venni.

Az alegységek részére kiadott sertések önköltségét a saját tenyésztést végző egységnél (ellátó szakasznál) a havi elszámolás III. részében a 3. rovatban kell kimutatni.

A saját tenyésztést végző egységnél visszamaradó, utánpótlási célt szolgáló sertések önköltségét felemelni nem szabad, vágáskor a tényleges önköltséget kell figyelembe venni.

g) Sertésvágás előírásai, a sertés súlygyarapodásából adódó érték-különbözet felhasználása.

A hús-kitermelés elsődlegessége miatt sertéseket 120—140 kg-os súlyban a leggazdaságosabb levágni.

A vágásokról a 9. sz. minta szerinti nyomtatványon „sertésvágási jegyzőkönyv”-et kell felvenni. Kényszervágás esetén a jegyzőkönyvhöz állatorvosi igazolást kell csatolni.

A vágások alkalmával levágott sertéseket hatósági állatorvossal meg kell vizsgáltatni. A vizsgálat megtörténtét és annak eredményét rögzítő állatorvosi igazolást a sertésvágási jegyzőkönyvhöz kell csatolni.

A számadótestek áeü. szolg. vezetői húsvizsgálatot nem végezhetnek.

A levágott sertések termékeit a jegyzőkönyv alapján az élelmszer anyagnyilvántartásba be kell vételezni.

A saját hizlalású sertések súlygyarapodásából adódó érték-különbözetet a XIV. fejezetben meghatározott módon kell elszámolni és az étkezés feljavítására felhasználni.

h) Állategészségügyi előírások.

Az általános állategészségügyi rendszabályok betartása érdekében a sertésólakat állandóan tisztán kell tartani és havonta oltott mésszel kell fertőtleníteni. Gondoskodni kell a sertések részére állandóan friss ivóvízről. Az etetővályukat hetenként 2—3-szor forróvízzel ki kell mosni.

Sertéspestis és orbánc ellen, valamint a tanács állategészségügyi szervei által meghatározott egyéb esetekben a sertéseket be kell oltatni.

Az elhullott sertéseket térítés ellenében az Állatifehérje Takarmányokat Előállító Vállalatnak (egyéb feldolgozó vállalatnak, ktsz-nek) kell átadni. E vállalat 50 km-es körzeten belül gondoskodik az elhullott állatok elszállításáról, ha erre lehetőség nincs, akkor a közigazgatási hatóság által kijelölt helyre kell elszállítani és elásni.

Az elhullott sertések értékesítéséből származó bevételt az élelmezés kv-i tétel javára térítményezni kell, és az élelmezés feljavítására kell fordítani.

B) Egyéb állattartás.

Normagazdálkodást folytató egységeknél, alegységeknél és szerveknél — az A) pont második bekezdésében foglalt feltételek, valamint a helyi körülmények figyelembevételével — a sertéshizlalás mellett, továbbtartási, illetve nevelési céllal juhokat, szárnyas állatokat is be lehet szerezni, illetőleg tartani.

Az egyéb állatok tartását ugyancsak a számadótest parancsnoka engedélyezheti.

Az állattartással kapcsolatos költségeket az A/f) pontban meghatározott módon a kv. élelmezési tétele terhére — a 28. sz. minta szerinti kimutatásra rávezetve — kell elszámolni.

A vágásokról a 9. sz. minta szerinti nyomtatvány szövegrészének megfelelő módosításával „vágási jegyzőkönyv”-et kell felvenni, a nyert termékeket a jegyzőkönyv alapján az élelmiszer anyagnyilvántartásba be kell vételezni.

A juhok lenyúzott bőrét az állami, vagy szövetkezeti begyűjtő (felvásárló) szervek útján kell értékesíteni (beszolgáltatni). A bőr értékesítéséből származó összeget az élelmezés kv-i tétel javára térítményezni kell és az élelmezés feljavítására kell fordítani.

Az egyéb állatok súlygyarapodásából adódó értékkülönbözetet — a sertéstartás tiszta jövedelmével azonos — a XIV. fejezetben meghatározott módon kell elszámolni és az élelmzés feljavítására felhasználni.

Egyéb állattartás esetén az állategészségügyi szervek által előírt szabályokat be kell tartani.

C) Az állattartással kapcsolatos felelősségi elvek.

- Az állatok megfelelő elhelyezéséért, takarmányozásáért, állategészségügyi ellátásáért alegységeknél az alegység parancsnoka, számadótesteknél az élm. szolgálatvezető (ellátó szakaszparancsnok), valamint az általa, a sertések (egyéb állatok) gondozására kijelölt személy felelős. Kártérítési eljárást kell lefolytatni a fenti személyekkel szemben az állatok elhullása, kényszervágása esetén, ha a kár a helytelen takarmányozás, nem megfelelő elhelyezés, vagy az időben történő állatorvosi beavatkozás elmulasztása következtében keletkezett.

Nem terheli felelősség a fenti személyeket, ha a kárt előidéző ok nem az ő mulasztásukra vezethető vissza, azt saját hatáskörükben nem szüntethették meg és az állatok tartási körülményeivel kapcsolatos kifogásaikat, azok megszüntetésére irányuló javasolataikat időben jelentették.

Ez esetben a felelősség a számadótest azon illetékesére hárul, akinek a hiányosság megszüntetése a feladatkörébe tartozik.

A kár összegének meghatározásánál az állatok mindenkori napi-áron számított értékét kell alapul venni.

A kártérítési eljárás során megállapított kár összegét a havi elszámolásban jóvá kell írni.

Ha az állatok járványos betegségben hullottak el, ezt a körülményt jegyzőkönyvbe kell foglalni és állatorvossal igazoltatni kell. A jegyzőkönyvnek a betegség leírásán felül tartalmaznia kell az elhullott állatokra ráfordított tényleges költséget (önköltséget) is, és a havi elszámolásban a jkv. csatolása mellett csak a tényleges költséget szabad jóváírni. Egyéb — személyi felelősségtől független — megbetegedések következtében történő elhullás, kényszervágás esetén a keletkezett kár az egység, szerv (alegység) élm. gazdálkodását terheli.

- Az a—h) pontokban foglalt előírások betartásáért, illetve betartatásáért a számadótest anyagi szolgálata és ezen belül személy szerint az ételmezési szolgálat vezetője felelős.
- Az állattartás és tenyésztés, valamint az ebből származó termékek felhasználásának és elszámolásának ellenőrzése, rendszeres figyelemmel kísérése és a szükséges intézkedések megtétele a középfolkú (testületi) parancsnokságok feladata.

- A leírt elvek gondatlan vagy vétkes megszegése, továbbá az előbbiekből nem rögzített esetekből adódó hiányok, vagy károk esetén a mindenkor érvényes „Kártérítési Szabályzat” előírásai szerint kell eljárni.

30. A KERTGAZDÁLKODÁS SZABÁLYAI

A normaélelmezést folytató egységeknél (szerveknél) konyhakerti növények (zöldhagyma, saláta, uborka, retek, gyökérzöldség, sárgarépa, zöldborsó, zöldbab stb.), valamint takarmányfélék (kukorica, lucerna, stb.) termesztésére kertgazdálkodást lehet folytatni.

A földterület igénybevételére, illetve hasznosítására vonatkozóan a 014/1966. sz. miniszterhelyettesi utasításban foglaltak az irányadók. Azt, hogy — a hivatkozott utasítás keretén belül — kertgazdálkodásra mely területek vehetők igénybe, a helyi körülmények figyelembevételével, az élelmezési szolgálat javaslata alapján a számadótest parancsnoka határozza meg.

A kert művelését, a növények ápolását és a betakarítási munkálatoakat a szolgálat ellátása mellett saját erőből kell biztosítani.

Az esetleges művelési költségeket (szántás, ekekapálás, stb.), valamint a vetőmag, palánta és a gyümölcsfák permetezéséhez szükséges anyagok beszerzési költségeit az élelmezés kv-i tétel terhére kell kifizetni és ezek összegét a 28. sz. minta szerinti kimutatásra rá kell vezetni.

A saját termésből származó élelmiszereket, gyümölcsöt, takarmányanyagokat bizottságilag jegyzőkönyv alapján az élelmiszer anyagnyilvántartásba be kell vételezni, azonban ezek értékét a 28. sz. minta szerinti kimutatásra rávezetni nem kell.

Alegységeknél a kis tételekben felhasználásra kerülő konyhakerti növényekről jegyzőkönyvet felvenni és a felhasznált mennyiséget a nyilvántartásba bevételezni nem kell. A felhasznált mennyiséget — a felhasználás napjának megjelölésével — az „Élelmiszer utalvány és összesítő” hátlapján kell kimutatni.

A kertgazdálkodás hozamát (a ráfordítások és a nyert termékek értéke közötti különbözetet) az étkezés feljavítására fel lehet használni.

A kertgazdálkodási tevékenység során keletkező hiányok, vagy károk tekintetében a mindenkor érvényes „Kártérítési Szabályzat” előírásai szerint kell eljárni.

Kapják: elosztó szerint
Készült: 2030 példányban.